



## CONSILIUL LEGISLATIV

### AVIZ

**referitor la propunerea legislativă pentru completarea Legii nr. 53/2003 - Codul muncii, a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ și a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă**

Analizând propunerea legislativă pentru completarea Legii nr. 53/2003 - Codul muncii, a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ și a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (b320/21.06.2024), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/3200/26.06.2024 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D691/26.06.2024,

### CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, cu completările ulterioare, și al art. 33 alin. (4) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ, cu modificările ulterioare,

**Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:**

1. Propunerea legislativă are ca obiect completarea Legii nr. 53/2003 - Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, precum și a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit Expunerii de motive, la redactarea prezentei propuneri legislative s-a ținut seama de faptul că *„dreptul angajatorului privat și obligarea instituțiilor publice de a dispune acțiuni pentru recuperarea sumelor obținute de angajat în mod necuvenit sunt necesare pentru a*

*preveni și opri prejudicierea acestora de către salariații sau funcționarii publici care nu îndeplinesc nivelul de studii sau calificări necesare pentru ocuparea sau pentru acordarea sporurilor salariale specifice postului ocupat, în prezent art. 57 alin. (5) din Codul muncii dispunând ca persoana care a prestat munca în temeiul unui contract individual de muncă nul (lipsa studiilor/diplomei fiind un caz de nulitate) are dreptul la remunerarea acesteia, corespunzător modului de îndeplinire a atribuțiilor de serviciu ...”.*

2. Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor ordinare, iar în aplicarea prevederilor art. 75 alin. (1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Analizând conținutul propunerii legislative, în ceea ce privește fondul reglementărilor preconizate, semnalăm că modalitatea de exprimare a intenției normative nu întrunește exigențele de calitate a legii impuse de art. 1 alin. (5) din Constituția României. Menționăm că, astfel cum a fost dezvoltat în jurisprudența Curții Constituționale<sup>1</sup>, Curtea a reținut că principiul legalității presupune existența unor norme de drept intern suficient de accesibile, precise și previzibile în aplicarea lor, conducând la caracterul de *lex certa* al normei<sup>2</sup>.

Din analiza soluțiilor legislative preconizate, s-a constatat că se instituie reguli insuficient conturate, contrare dispozițiilor Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care nu sunt de natură să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă, **fiind susceptibile să încalce prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție.**

Precizăm că, potrivit prevederilor art. 61 teza I din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, **„Prevederile modificate sau care completează actul normativ trebuie să se integreze armonios în actul supus modificării ori completării”.**

---

<sup>1</sup> A se vedea, în acest sens, spre exemplu, Decizia nr.193 din 6 aprilie 2022, paragraful 23, Decizia nr. 189 din 2 martie 2006, sau Decizia nr. 26 din 18 ianuarie 2012.

<sup>2</sup> A se vedea Decizia nr. 845 din 18 noiembrie 2020, paragraful 92.

5. La **art. I**, semnalăm că soluția legislativă propusă pentru **art. 57 alin. (8)**, potrivit căreia sunt reglementate efecte pentru trecut, *ex tunc*, „în situația în care prin hotărâre judecătorească definitivă sunt desființate sau anulate diploma sau certificatul de studii ale unui salariat, acesta neîndeplinind astfel, la momentul încheierii contractului individual de muncă sau pe parcursul derulării acestuia, nivelul de studii necesare pentru ocuparea respectivului post sau pentru acordarea sporurilor salariale specifice postului ocupat” nu se corelează cu dispozițiile *de lege lata* ale alin. (2) și (3) din același articol.

În acest sens, precizăm că potrivit prevederilor **art. 57 alin. (2)**, „(2) **Constatarea nulității contractului individual de muncă produce efecte pentru viitor.**”, iar potrivit prevederilor **alin. (3)**, „(3) **Nulitatea contractului individual de muncă poate fi acoperită prin îndeplinirea ulterioară a condițiilor impuse de lege.**”.

Soluția legislativă preconizată nu ține cont de faptul că munca efectuată are un caracter ireversibil, astfel încât **constatarea nulității contractului individual de muncă nu va produce efecte decât pentru viitor** iar părțile nu pot fi puse în situația anterioară, prestațiile persoanei în cauza realizându-se succesiv.

Precizăm că în considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 378/2004 s-a reținut faptul că „în art. 57 alin. (2) se precizează că efectele constatării nulității contractului individual de muncă se produc numai pentru viitor. Sub acest aspect, Curtea observă că nu are nici o relevanță dacă nulitatea este absolută sau relativă, deoarece, **în nici un caz, nu pot fi anulate prestațiile executate de părți (prestarea muncii, plata salariului, alte drepturi și obligații) pe durata existenței contractului individual de muncă.**”.

Totodată, semnalăm că ipoteza juridică referitoare la **desființarea** diplomei sau certificatului de studii ale unui salariat nu întrunește exigențele de claritate, precizie și previzibilitate specifice normei juridice, având în vedere faptul că acest concept nu este definit *de lege ferenda* în cuprinsul propunerii legislative sau în textele *de lege lata* din actul de bază.

Ca urmare, sunt încălcate dispozițiile art. 25<sup>3</sup> din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

De asemenea, menționăm că, în actuala redactare, nu se înțelege dacă neîndeplinirea, la momentul încheierii contractului individual de muncă sau pe parcursul derulării acestuia, a nivelului de studii necesare pentru ocuparea respectivului post sau pentru acordarea sporurilor salariale specifice postului ocupat, este constatată prin hotărârea definitivă sau se intenționează instituirea *ope legis* a unei prezumții legale în acest sens.

Precizăm că sintagma „*să dispună măsuri pentru recuperarea*” este insuficient de clară, fiind improprie stilului normativ.

Semnalăm că, în actuala redactare, sintagma „*în condițiile legii*” este insuficient de clară, deoarece nu precizează în mod expres normele vizate, ceea ce afectează accesibilitatea și predictibilitatea normei. Totodată, sunt încălcate dispozițiile art. 50 alin. (2) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căruia „*Dacă norma la care se face trimitere este cuprinsă în alt act normativ, este obligatorie indicarea titlului acestuia, a numărului și a celorlalte elemente de identificare.*”.

Formulăm prezentele observații și pentru art. II, în ceea ce privește soluția legislativă preconizată pentru art. 576<sup>1</sup>.

6. La art. II, semnalăm că soluția legislativă preconizată pentru art. 576<sup>1</sup>, potrivit căreia sunt reglementate efecte pentru trecut, *ex tunc*, „*În situația în care prin hotărâre judecătorească definitivă sunt desființate sau anulate diploma sau certificatul de studii ale unui funcționar public, acesta neîndeplinind astfel, la momentul numirii în funcția publică sau pe parcursul exercitării acesteia, nivelul de studii necesare pentru ocuparea respectivului post sau pentru acordarea sporurilor salariale specifice postului ocupat*” nu se corelează cu dispozițiile *de lege lata* ale art. 529 alin. (6) din același act normativ, potrivit căruia „*(6) Constatarea nulității actului administrativ de numire produce efecte pentru viitor.*”.

---

<sup>3</sup> „*În cadrul soluțiilor legislative preconizate trebuie să se realizeze o configurare explicită a conceptelor și noțiunilor folosite în noua reglementare, care au un alt înțeles decât cel comun, pentru a se asigura astfel înțelegerea lor corectă și a se evita interpretările greșite.*”

7. La **art. III**, semnalăm că norma preconizată pentru **art. 427** alin. (3<sup>1</sup>) este insuficient de clară, având în vedere faptul că nu este reglementat în mod expres mecanismul prin care instanța să cunoască cine sunt angajatorii în cadrul cărora salariații ori funcționarii publici își desfășoară sau și-au desfășurat activitatea, în perioada cuprinsă între data emiterii diplomei sau certificatului de studii și data pronunțării hotărârii definitive. Soluția legislativă propusă generează incertitudine cu privire la aplicarea unitară a legii, împrejurare de natură să aducă atingere principiului securității juridice, principiu ce reclamă ca normele să fie clare, coerente și neechivoce, iar pentru a fi corect interpretate și aplicate, terminologia utilizată trebuie să fie certă și suficient de previzibilă.

Precizăm că, în actuala redactare, norma este imposibil de aplicat, având în vedere faptul că, *de plano*, instanța de judecată nu are instrumentele prin care să poată identifica beneficiarii obligației instituite prin prezenta propunere legislativă.

\*

\* \*

Ca urmare a celor de mai sus, este necesar ca propunerea legislativă să fie reconsiderată în totalitate, atât din punctul de vedere al configurării soluțiilor legislative preconizate, care trebuie să fie în concordanță cu dispozițiile legale în vigoare, cât și din punctul de vedere al exprimării soluțiilor, în acord cu exigențele de tehnică legislativă, în mod clar și precis, fără echivoc.

PREȘEDINTE  
Florin IORDACHE



București  
Nr. 764/16.07.2024